

Ezagutzen duzu *Zuk zeuk egin* mugimendua?

Sekuentzia honetan, *Zuk zeuk egin* edo *Do it yourself* mugimenduari buruz hitz egingo dugu.

Horretarako, ariketa hauek egiteko aukera izango duzu:

- Gaian murgiltzeko, osatu esaldiak.
- Bideoa ikusi eta laburpen-testua osatu.
- Testua irakurri eta hitzak aditzekin elkartu, ondoren ideia bana idatziz.
- Bigarren eskuko azoka bat prestatu taldekideekin.

1. Gaian sartu

Sekuentzia honetan, *Do it yourself* mugimenduari buruz arituko gara. Ariketa-sorta egiten hasi aurretik, zure trebezien inguruan pentsatu eta osatu beheko esaldiak:

.....konpontzen trebea naiz.

.....konpontzen ez naiz batere trebea.

2. Bideoa ulertu

Bilboko Espacio Open gunera joan gara eta bertako kultur kudeatzailea den Ainhoa Riveiro elkarrizketatu dugu. Bideoan Ainhoak esandakoak laburtu dizkizugu. Ikusi bideoa eta kokatu hitzak dagokien lekuan:

<https://labur.eus/D48CQ>

gure kabuz

kontsumitzen

arlotan

berrerabiltzea

edozer gauza

egile

Do it yourself XX. mendearen hasieran sortu zen eta helburua kontsumitzailea bihurtzea zen. Birziklatzea, , ingurumena zaintzea eta gutxiago produzitzea ziren helburuak; gauzak konpondu eta gutxiago kontsumitzeko. Espacio Open gunean, kultura, gizarte eta teknologia egiten dute lan eta proiektua martxan jartzeko *Do it yourself* filosofian oinarritu ziren. Ainhoaren ustez, mugimendu horri esker, egin ahal dugula jabetzen gara. Gaur egun, horregatik bihurtu da hain garrantzitsu: krisialdi garaietan, gauzak berriro pentsatzen ditugu eta, ondorioz, gehiegi dugula jabetu gara.

3. Testua landu

Irakurri testua eta arreta jarri *Do it yourself* mugimenduaren filosofiari buruz esaten denaren inguruan.

Guk geuk sortzea

“*Do it yourself* aditu edo profesionalen laguntzarik gabe zerbait sortu, eraldatu edo konpontzeko metodoa da”. Horrelaxe definitzen du Wikipediak. Izena euskarara itzuliz gero, zuk zeuk egin esan nahi du: eragile pasibo izatetik eragile aktibo izatera pasatzea, hain zuzen ere.

Altzariak, arropa, etxetresna elektrikoak, pitxiak, apaingarriak... Guztia guk sortzen ahal dugu, eta, nola egin ez dakigunean, lagunduko digun norbait aurkitu beharko dugu. Modu horretan, sortze-prozesuan jende berria ezagutuko dugu, ikasi egingo dugu eta edozer egiteko gai garela jabetuko gara. Garbigailua hondatzen bazaigu, adibidez, agian ez dugu gure kabuz konpontzen jakingo. Eta orduan, zer egin? Bi aukera ditugu: batetik, berria erostea; eta, bestetik, arazoa zein den esango digun norbaiti laguntza eskatzea eta guk geuk konpontzea. Azken horretan sinesten du *Do it yourself* mugimendua, etxetresna elektriko edo beste edozein gauza konpontzeko edo sortzeko dugun gaitasunean, hain zuzen ere.

Guztiok ezagutzen dugu eskuekin trebea den norbait, “denetik pixka bat” egiten dakiena. Horixe izan daiteke lagunduko diguna. Hala ere, inor ezagutzen ez badugu, gero eta aukera zabalagoa aurkituko dugu gaur egun: bai sarean, bai jarraian azalduko dizuegun proiektuaren antzeko batean.

Bilboko Espacio Open gunek *Do it yourself* filosofia du oinarrian eta 2009. urtetik hainbat proiektu koordinatzen dituzte. Horien berri izateko, Bilboko Zorrotzaurre auzora gerturatu gara, Artiach gaileren fabrika zaharra zen eraikinera. Bertan, proiektu kulturalen kudeatzailearekin, Ainhoa Riveiroekin egon gara.

‘Maker’ mugimendua

Do it yourself lehenago sortu zela kontatu digu Riveirok, baina 1950. urtera arte ez ziotela izenik jarri. “Krisi momentu batean sortu zen, jendeak aurrera egiteko beste modu bat bilatu behar zuenean. Mugimendu antikapitalistarekin zuen zerikusia eta Britainia Handian jarri zioten izen hori”.

Open Espacio eraikinean *Do it yourself*-ekin lotutako hainbat proiektu kudeatzen dituzte. Hala ere, horien artean, adar batek du garrantzirik handiena: *Maker* mugimendua. “Teknologia berriein du lotura eta XXI. mendearen hasieran sortu zen. Helburua ezagutza partekatzea da: zuk niri erakusten didazu eta nik zuri”. Esan beharra dago *maker* hitzak ‘egile’ esan nahi duela, zerbait sortzen edo egiten duena, alegia.

Zentzu horretan, oso garrantzitsua da urrian egiten den asteburuko *Maker Faire* azoka. Lantegiak, hitzaldiak eta ikastaroak antolatzen dituzte, baita kanpoko eta bertako *Maker* proiektuak erakutsi ere: “Guk Fab Lab proiektuan egindakoak ezagutzera ematen ditugu asteburu horretan”.

Lehenengo Fab Lab-a Massachusetts-en (AEB) sortu zen, ‘Nola egin edozein gauza?’ izenburupean. “Hainbat arlotako ikasleak batzen ziren, fabrikazio digitalarekin lotutako proiektuak sortzeko. Ikastaroaren arrakasta ikusita, mundu osora zabaltzen zuten; horren ondorioz, 1.000 Fab Lab baino gehiago daude munduan zehar une honetan”. Ainhoak teknologia-eskola gisa definitu digu: “Artista, artisau, arotz, ingeniari... edonor etor daiteke. Gauzak konpontzeko edo sortzeko 3D inprimagailua, laser-ebakitzaila eta beste hainbat erreminta ditugu”.

2009. urtean atea ireki zituen Espacio Open gunek.

Hurrengo orrian jarraitzen du.

Aurreko orritik dator

Hainbat proiektu

Teknologia alde batera utzita, beste hainbat proiektu kudeatzen ditu Ainhoak Zorrotzaurreko txokoan. Izan ere, bigarren eskuko azoka antolatzen dute igandero: "Open Your Ganbara izena du, eta, martxan jarri genuenean, helburuak ekonomia zirkularra, birziklapena eta kontsumoa murriztea ziren". Arropa, liburuak, jostailuak, lanparak... denetatik aurki daiteke 78 postutan: "Jende asko etortzen da, adin guztietakoa".

Gainera, hileko bigarren larunbatean, Open Your Sormena ekimena abiarazi dute: "Hemengo sortzaileak beren lantegietan lantzen ari direna ikusarazteko espazio bat da".

Horrez gain, taberna eta lorategia ere baditu guneak: "Lankide baten etxeko ateak eta leihoak berrerabili ditugu mahaiak egiteko. Azken batean, guri gehien egokitzen zaizkigun altzariak sortu ditugu, merkatuan ez daudenak eta, bide batez, berrerabilera bultzatu dugu". Artiach lantegia guztiz eraldatu dute Espacio Open guneko arduradunek eta euren kabuz egin dute guztia. Do it yourself hasieratik izan dute lanerako filosofia: "Gizarteko espazio guztietara iritsi da, izan ere, gure bizipenetan sakontzeko beharra ikusi dugu. Nire ustez, beharrezkoa da saltzen digutena alde batera utzi eta gu geu sortzen hastea".

Fab Lab-ean loreontziak inprimatzen dituzte, ondoren landarearekin bigarren eskuko azokan saltzeko.

Guk geuk sortzearen mugimenduari buruz irakurri duzuna kontuan hartuta, lotu hitz bakoitza dagokion aditzarekin.

Azoka antolatu

Trebea/iaioa

Kontsumoa

Berrerabilera

Gai garela

Proiektuak

Ezagutzera

Aurreko ariketan sortu dituzun hitz elkarteekin ideia bana idatzi.

Igandero bigarren eskuko azoka antolatzen dute.

Trebea / iaioa

Kontsumoa

Berrerabilera

Gai garela

Proiektuak

Ezagutzera

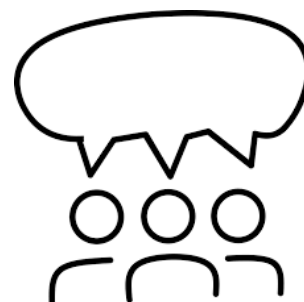

4. Egitekoa: bigarren eskuko azoka antolatu ikaskideekin

Open Your Ganbara bigarren eskuko azokaren berri eman digute testuan. Orain, antolatu ezazue zuek bigarren eskuko azoka bat gelan. Taldean eztabaidatu zer nolako azoka izango den, zer jarriko duzuen bertan salgai, eta osatu ezazue denen artean azokan salduko dituzuen gauzen zerrenda.

Zerrenda

ERANTZUNAK

2. Bideoa ulertu

Do it yourself XX. mendearen hasieran sortu zen eta helburua kontsumitzailea **egile** bihurtzea zen.

Birziklatzea, **berrerabiltzea**, ingurumena zaintzea eta gutxiago produzitzea ziren helburuak; **gure kabuz** gauzak konpondu eta gutxiago kontsumitzeko.

Espacio Open gunean, kultura, gizarte eta teknologia **arloetan** egiten dute lan eta proiektua martxan jartzeko *Do it yourself* filosofian oinarritu ziren. Ainhoaren ustez, mugimendu horri esker, **edozer gauza** egin ahal dugula jabetzen gara. Gaur egun, horregatik bihurtu da hain garrantzitsu: krisialdi garaietan, gauzak berriro pentsatzen ditugu eta, ondorioz, gehiegi **kontsumitzen** dugula jabetu gara.

3. Testua landu

Azoka antolatu

Trebea/iaioa izan

Kontsumoa murriztu

Berrerabilera bultzatu

Gai garela jabetu

Proiektuak kudeatu

Ezagutzera eman

EREDUA

(Eskulanak egiten trebea naiz.)

(Kontsumoa murriztea du helburu zu zeuk egin filosofiak.)

(Berrerabilera bultzatzen badugu zabor gutxiago sortuko dugu.)

(Saiatuz gero, gauza asko egiteko gai garela jabetuko gara.)

(Espacio Open gunean proiektu desberdinak kudeatzen dituzte.)

(Egindako lanak ezagutzera emateko leku aproposa aurkitu du.)

TRANSKRIPZIOA

1. Zer da 'Do it yourself' mugimendua?

Do it yourself mugimendua XX. mendeko lehenengo zatian hasi zen mugimendu antikapitalista eta kontrakulturala zen, eta pixka bat baloreen jartzen zuen kontsumitzaile izatetik egilea izatera. Eta horrela, ba bueno, birziklapenean eta berrerabilpenean. Alde batetik, ingurumena zaindu, eta, beste alde batetik, gehiago ez produzitu. Baizik eta zuk zure tresnekin edo zure ezagutzeekin zure gauzak konpondu eta horrela gutxiago kontsumitu.

2. Zuen eguneroko lanean garrantzia du filosofia horrek?

Kultura, gizarte eta teknologia arloetan egiten dugu lan. Eta bai, alde batetik, eraikin hau, Artiach, martxan jartzeko guk tresna asko erabili behar izan ditugu, hau martxan jartzeko eta, horretarako, *Do it yourself* filosofia askotan erabili dugu. Hemen gu izan gara hau autogestioan martxan jarri duguna(k) eta, horretarako, gauza asko ikasi dugu, nola egin eta jakiten ez genituen gauzak auzoko industria zaharreko lagunekin harremanetan jartzen, eta horrela hasi ginen.

3. Zure ustez, zergatik dago modan gaur egun?

Azken finean hau da ahalduzko proiektu bat edo mugimendu bat erakusten dizuna zuk ere edozer gauza egin ahal duzula. Eta nik uste dut hori gaur egun oso garrantzitsua dela, zeren oso ohituta gaude guztia kontsumitzera eta, gero eta gehiago. Eta esan dudana moduan ba hori, krisi garaietan horrelako gauzak birpentsatu behar dira eta zentzu kritikoa, azkenean, teknologian, ez dakit nola esan, gu teknologiarekin asko mugitzen gara, eta asko erabiltzen dugu, baina ez daukagu edo oraindik gizarteak ez du filosofia kritiko bat landu teknologiararen munduan.